

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 25 Mart 2022
Sayı : 3320

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 25/03/2022 14:16
Sayı: E-120.10-0990338

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İşkence suçu; sistematik ve belli bir sürece yayılan fiillerle kamu görevlisinin bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasıyla yol açacak davranışlar sergilemesi ile oluşur.

İşkence suçu, TCK m.94'te "İşkence ve Eziyet" başlıklı bölümde düzenlenmiştir. Kamu görevlisinin bireylere karşı işlediği sistematik belirli bir süreyi kapsayan, insan onuruyla bağdaşmayan davranışlar "işkence suçu"; kamu görevlisi olmayan herhangi bir bireyin diğer bireylere karşı eziyet teşkil eden fiilleri "eziyet suçu" olarak düzenlenmiştir.

İşkence, kötü muamele ve hak ihlalleri suçu ile korunan asıl hukuki yarar insan onurudur. Bu nedenle, suçun oluşup oluşmadığı değerlendirilirken failin icra ettiği davranışların insan onuruyla bağdaşıp bağdaşmadığı temel bir ilke olarak gözetilmelidir.

İşkence, kötü muamele ve hak ihlallerini uluslararası alanda düzenleyen ilk kural, BM Genel Kurulu'nda kabul edilen 10.12.1948 tarihli İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 5. maddesidir. Bu hükme göre hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez.

Birleşmiş Milletler uzun yıllar süren hazırlık çalışmaları ve tartışmalar sonucunda 1984 yılında "İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı ya da Onur Kırıcı Muamele ya da Cezaya Karşı Sözleşme"yi kabul etmiştir. Sözleşme, yeterli sayıda devlet tarafından imzalanmasından sonra 26 Haziran 1987 tarihinde yürürlüğe girdi. Bu tarihten on yıl sonra 1997 yılında BM Genel Kurulu, sözleşmenin taşıdığı önem nedeniyle 26 Haziran'ı işkence görenlerle dayanışma günü olarak ilan etmiştir.

Türkiye İşkenceye Karşı Sözleşme'yi 1988 yılında kabul etmiş, Anayasa'da ve Ceza Kanunu'nda işkenceyi yasaklamıştır. Buna rağmen işkence, hâlâ kamu görevlileri tarafından sistematik bir uygulama olarak varlığını sürdürüyor.

Uluslararası insan hakları örgütlerinin hazırladığı raporlar, işkence, kötü muamele ve hak ihlalleri sadece askeri diktatörlüklerde ve otoriter rejimlerde değil, demokratik olma iddiasındaki ülkelerde de uygulandığını ortaya koymaktadır.

Ülkemizde hali hazırda yaşanan işkence, kötü muamele ve hak ihlalleri iddiaları olduğu bilinmektedir. İnsan Hakları Derneği (İHD), Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) Mersin Şubesi ve Çukurova Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Yardımlaşma Derneği (TUHAYDER) avukatlarından bir heyet, 4 Şubat 2022'de Kayseri Bünyan 1 No'lu T Tipi Kapalı Cezaevi'ni ziyaret ederek, tutuklularla görüşme yapmış ve yaşadıkları hak ihlallerine dair bir rapor hazırlamıştır. Rapor, basın açıklaması yoluyla kamuoyu ile de paylaşılmıştır.

Raporda tutuklulara idare tarafından askeri nizamda, tek sıra halinde, sabah ve akşam olmak üzere günde iki defa ayakta sayımın dayatıldığı, gardiyanların, tutukluları yerde sürükleyerek zorla havalandırmaya çıkardıkları, koğuşlarda başlayıp, havalandırmada devam eden saldırının sistematik işkence, kötü muamele ve hak ihlallerine dönüştüğü ifade edilmiştir.

Bu tabloya bakıldığında konunun derinlemesine araştırılması ve Meclis'in sorunun çözümü noktasında somut adımlar atması adına Anayasanın 98. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

mürşel albay
mürşel albay

Turan AYDOĞAN

İstanbul Milletvekili

MİLLETVEKİLİ

SEÇİM BÖLGESİ

İMZA

1. Necati Tipli	Giresun	
2. Vali Ağababa	Muğla	
3. Sezgin Tanrıkan	İstanbul	
4. Aydinlar	Antalya	
5. Utku ÇAKIRCI	ESKİŞEHİR	
6. Muzeyyen Şenem ADANA	ADANA	
7. ULAŞ KARAR	İSTANBUL	
8. Kemal Zeybek	Samsun	
9. Yıldırım Kaya	Ankara	
10. SİBEL ŞİMEKUR	İSTANBUL	
11. İlhan Keri	İstanbul	
12. Ahmet Aker	Balıkesir	
13. Ferit Aytekin	Balıkesir	
14. Gazi Osman Budak	Antalya	
15. Muharrem ERKER	Gazikale	
16. Uğur Bayraktar	Artvin Mu	
17. Tufan Köse	Gomcu Mu	
18. Yunus Emre	İstanbul	
19. Konul Akyaz	Tamir	
SINDIR		

